

MESTNA OBČINA MARIBOR
MEDOBČINSKI URAD ZA VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE

SVETOVNI DAN VODA 2019

»VODA ZA VSAKOGAR«

Aktivnosti v Mariboru med 18. – 24. marcem 2019

Dogodek koordinira Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
Olga MRAVLJE (olga.mravlje@maribor.si, 02/2201-462)

NACIONALNI LABORATORIJ ZA
ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO

UVOD

Generalna skupščina Združenih narodov je leta 1992 za Svetovni dan voda določila 22. marec. Namen tega dne je opozarjati, kako pomembna je voda za življenje, da dostop do pitne vode ni zagotovljen vsem ljudem in kako nujno je trajnostno naravnano gospodarjenje z njenimi zalogami.

Letošnja tema svetovnega dneva voda je: »Voda za vsakogar«.

Sporočilo je jasno: »Nikogar ne puščajmo zadaj«. Dostop do zdrave pitne vode mora biti zagotovljen vsem ljudem, ne glede na okolje, raso, spol, socialni status in drugo. Regulativni in pravni okvirji ter finančna sredstva morajo biti pravično in učinkovito usmerjeni tudi na tiste skupine ljudi, katerih glas se ne sliši.

Na svetu še vedno 2,1 milijarde ljudi živi brez varne pitne vode, več kot 700 otrok mlajših od pet let pa vsak dan umre zaradi pomanjkanja čiste vode. Omejen dostop do pitne vode ima kar 69 milijonov ljudi, ki so zaradi vojn, suš, pomanjkanja hrane zapustili domove. Iz onesnaženih površinskih voda, kot so jezera, potoki, reke, se 160 milijonov ljudi oskrbuje s »pitno« vodo. Približno 4 milijarde ljudi čuti hudo pomanjkanje vode vsaj en mesec v letu.

Voda je naše naravno bogastvo in človeška pravica, saj brez vode ni obstoja okolja, narave in ne človeka. Dostop do vode je ključnega pomena za trajnostni razvoj ter stabilen in uspešen svet. Ne moremo napredovati kot družba, medtem ko toliko ljudi živi brez varne vode, to pomeni vode, ki je dostopna vsakemu posamezniku tega sveta ter ni mikrobiološko in kemijsko onesnažena.

Varna in zdrava pitna voda pa ni sama po sebi umevna, zato je potrebno vzpostaviti mehanizme za trajnostno ravnanje in upravljanje, ki ustrezajo potrebam sedanjosti, ne da bi ogrozili potrebe po pitni vodi naslednjih generacij. Trajnostno ravnanje z vodo pomeni varovanje zaloga pitne vode in površinskih voda, ki podzemne vode napajajo, varovanje vseh prvin okolja, izgradnjo vodovodnega sistema, kanalizacijskih sistemov, čistilnih naprav ter preprečiti nadaljnje segrevanje ozračja in s tem omiliti posledice podnebnih sprememb.

V Sloveniji podzemne vode s 95% predstavljajo prevladujoč vir oskrbe s pitno vodo. Čeprav je Slovenija vodnata država, se moramo zavedati, da so vodni viri omejeni. Zaradi višanja temperatur ozračja je že sedaj zaznati trend padanja nivojev podzemnih voda. Prav tako se v podzemnih vodah, poleg nitratov in pesticidov, ki so posledica kmetijske dejavnosti in neurejenega kanalizacijskega sistema, pojavljajo še nove snovi na primer ostanki zdravil in flourirane spojine, ki znatno vplivajo na kakovost pitne vode in naše zdravje.

V preteklosti, v času industrializacije in pospešenega razvoja, se je namenilo premalo finančnih sredstev za varovanje okolja in ohranjanje naravnih virov. Skrajni čas je, da se s trajnostno naravnanim razvojem vzpostavijo mehanizmi za zmanjšanje vplivov na okolje z namenom ohraniti dobro količinsko in kakovostno stanje podzemnih voda ter s tem pitne vode.

1. PROGRAM – SVETOVNI DAN VODA

SREDA, 20. 3. 2019

TISKOVNA KONFERENCA OB SVETOVNEM DNEVU VODA

Kraj: Dvorana generala Rudolfa Maistra, Ul. heroja Staneta 1

Ura: 11.00

Organizator: Mestna občina Maribor, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave

Kontaktna oseba: Piar služba: Alenka KOCJANČIČ, alenka.kocjancici@maribor.si, 02/2201-247, 031 322 933

SVETOVNI DAN VODA - PETEK, 22. 3. 2019

KROŽNA POT – OD PITNE DO ODPADNE VODE

Kraj: Mestni park

Ura: 8.00

Organizator: Mestna občina Maribor, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave, Inštitut za ekološki inženiring, Filozofska fakulteta Maribor, Mariborski vodovod, javno podjetje d.d. in Aquasystems d.o.o.

Vodni krog si bodo ogledali učenci in učitelji osnovne šole Janka Padežnika iz Maribora.

Kontaktna oseba: Olga MRAVLJE (olga.mravlje@maribor.si, 02/2201-462

Zbirališče je ob 8.00 uri v Mestnem parku na parkirišču pri gostilni Pri treh ribnikih. Od tam je odhod peš na Piramido od koder je lep razgled na različno rabo prostora, ki ima velik vpliv na podzemne in površinske vode. Mag. Irena Kopač iz Inštituta za ekološki inženiring in dr. Igor Žiberna iz Filozofske fakultete v Mariboru nam bosta predstavila hidrološke in vremenske razmere in njihov vpliv na podzemne vode. Nekaj besed pa bomo spregovorili tudi o tem kako spremembe v naravi vplivajo na kakovost in količino vode.

Okoli 9.30 ure se bomo odpravili peš do črpališča Vrbanski plato, kjer bodo ob 10.30 uri predstavniki Mariborskega vodovoda učence popeljali na ogled črpališča in vodarne.

Ob 11.30 je organiziran prevoz do Centralne čistilne naprave, kjer bo voden ogled. Predviden povratek do šole je ob 13.30.

V primeru slabega vremena pohod na Piramido odpade in se z učenci dobimo ob 8.30 uri v razstavnem salonu na Grajski 7 v Mariboru, kjer bo predstavljeno kroženje vode in pomen hidroloških in vremenskih razmer na količino podzemne vode. Hkrati bo predstavljena tudi problematika in kakovost podzemne ter pitne vode.

Predavanja se bodo zaključila predvidoma ob 10. uri. Po predstavitev bo organiziran ogled vodarne in črpališča Vrbanski plato, ter prevoz in ogled Centralne čistilne naprave v Dogošah. Predviden povratek pred šolo je ob 13.30 uri.

Vodni krog si bodo ogledali učenci (5. razred) in učitelji osnovne šole Janka Padežnika iz Maribora.

OGLED GLED CENTRALNE ČISTILNE NAPRAVE

Organizator: Aquasystems

Kontaktna oseba: Mojca BRATUŠ, mojca.bratus@aquasystems.si, 02/4503-780

22. marca 2019 bodo med 9. in 14. uro potekali organizirani ogledi Centralne čistilne naprave Maribor za osnovne šole, ki sodelujejo v projektu Varujmo svojo kapljico vode.

ZAČETEK PROJEKTA »VARUJMO SVOJO KAPLJICO VODE«

Organizator: Aquasystems

Kontaktna oseba: Mojca BRATUŠ, mojca.bratus@aquasystems.si, 02/4503-780

Podjetje Aquasystems letos že trinajsto leto zapored izvaja družbeno odgovoren projekt „Varujmo svojo kapljico vode“, ki je namenjen aktivnemu in zabavnemu izobraževanju osnovnošolcev o tematikah, povezanih z varovanjem naših voda. V projektu bodo osnovnošolci spoznavali pomen vode za življenje, od kod pride v hišo, kako in koliko je porabimo, kje vse nastaja odpadna voda in kako jo očistimo v Centralni čistilni napravi Maribor. Projekt je zasnovan tako, da učitelji in učenci v ta namen uporabljajo DVD – kratek film s prikazom čiščenja odpadnih voda in brezplačen delovni zvezek »Varujmo svojo kapljico vode«, s pomočjo katerih spoznajo vsebine o varovanju in čiščenju voda. Da je spoznavanje vode še bolj zanimivo organizirajo ogled čistilne naprave z brezplačnim avtobusnim prevozom za približno 50 otrok posamezne šole.

Natečaj

Da projekt ne temelji le na učenju in preizkusih šolarje vabijo, da sodelujejo v natečaju. Učenci lahko pošljejo likovna dela na temo “Kaj ne sodi v odtok”, ki bodo objavljena na spletni strani. Nagradili bodo sodelujoče šole in najboljše prispevke. Namen natečaja je na kreativen način vzpodbuditi razmišljanje o pomenu vode, ki je življenjskega pomena za vsa živa bitja.

DELAVNICA: GNOJENJE POLJŠČIN Z DUŠIKOM IN VARSTVO RASTLIN NA VODOVARSTVENEM OBMOČJU, MERITVE DUŠIKA V TLEH

Kraj: BOHOVA, pri črpališču

Ura: 9:00

Organizator: Kmetijsko gozdarski zavod Maribor

Kontaktna oseba: Draga ZADRAVEC, draga.zadavec@kmetijski-zavod.si, 02/ 228 49 19

V okviru delavnice bo izveden prikaz meritev dušika v tleh z metodo hitrega talnega testa. Na osnovi izmerjenih meritev, se bo priporočalo dognojevanje z dušikom za posevke ozimnih žit in oljne ogrščice.

Delavnica je namenjena pridelovalcem poljščin iz okolice Maribora in vsej zainteresirani javnosti. (obvestilo je že objavljeno v Urniku izobraževanj 2019, izdanem s strani Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor, Vinarska ulica 14, 2000 Maribor)

DAN ODPRTIH VRAT ČRPALIŠČE MELJE

Kraj: ČP Melje

Čas: 22. 3. 2019, ob 8., 10., in 12. uri

Organizator: Nigrad, d. d., NLZOH

Kontaktna oseba: Dejan Tacer (dejan.tacer@nigrad.si, 02/45 00 367), Zoran Nađ (zoran.nad@nigrad.si, 02/25 14 685), Nataša Božič (natasa.bozic@nigrad.si, 02/45 00 300)

Namenjeno: predstavnikom Mestne občine Maribor in zainteresirani javnosti

Obiskovalcem bodo v vodenih ogledih predstavljena kratka zgodovina in delovanje črpališča v Melju. Sledil bo ogled celotnega kompleksa – hidromehanski prostor z grabljami, peskolove, cevovode, nadzorno sobo, izločevalnike smeti iz grabelj, padavinski bazen itd. V sodelovanju z NLZOH bo prikazan potek vzorčenja odpadne vode.

Program:

- prihod in sprejem udeležencev, pozdravni nagovor (5 minut)
- pregled zgodovine ČP melje (multimedija, 25 minut)
- odgovori na vprašanja (5 minut)
- ogled objekta (25 minut)
- premični laboratorij, prikaz vzorčenja (30 minut)

Ogled bo organiziran tudi za vodstvo MOM ob 11.15 uri.

SOBOTA, 23. 3. 2019

PRIREDITEV OB SVETOVNEM DNEVU VODA

Kraj: Nakupovalno središče Europark, Maribor

Čas: 10.00 – 12.00

Organizator: Mariborski vodovod, javno podjetje d.d.

Kontaktna oseba: Sebastjana KLEPEC, sebastjana.klepec@mb-vodovod.si, 02/320 77 88

Tekom prireditve se bodo izvajale sledeče dejavnosti:

- nagovor direktorja Mariborskega vodovoda, Danila Burnača
- dramska predstava o vidri Vidi, ki jo bodo uprizorili učenci Osnovne šole Pesnica
- podelitev nagrad avtorjem izbranih likovnih in literarnih del, ki bodo vključena v slikanico: »Vidra Vida in dobri ljudje«
- podelitev nagrad udeležencem likovnih in literarnih del, ki bodo vključeni v slikanico: »Vidra Vida in dobri ljudje« ter s tem pomagali ustvarjati zgodbo
- nastopi mladih pevk
- plesni nastopi
- naključni obiskovalci bodo lahko odgovorili na zastavljena vprašanja na tematiko vode in si zaslužili nagrado.

Na prireditvi bo gostovala tudi maskota Mariborskega vodovoda vidra Vida.

Mariborski vodovod bo sodeloval tudi pri izvedbi krožne poti 22. 3. 2019.

27. EKOLOŠKA AKCIJA DRAVA 2019 – NI NAM VSEENO!

Kraj: Nabrežje reke Drave in ob Vodnem stolpu, Lent

Čas: 9.00 – 14.00

Organizator: Potapljaško društvo Maribor

Kontaktna oseba: Vojo ERAKOVIČ, vojo.erakovic@pdmb.net, info@pdmb.net, *ex tempore:* Maja ŠIVEC, fotomaja@gmail.com

Tudi letos bo 23.3. poteka že 27. ekološka Čistilna akcija EKO Drava - ni nam vseeno 2019. Struga reke Drave se bo čistila v Mariboru, v Dravogradu, na Ptuj in v Varaždinu in drugih mestih po hrvaški. Potekala bo torej skupna mednarodna akcija, potopi bodo usklajeni. Istočasno bo, v sodelovanju s Turističnim društvom Maribor, potekal ekološko čistilni pohod od Mariborskega otoka do Vinoteke, kjer bodo skupine udeležencev pobirale smeti na samem nabrežju Drave.

OSTALE AKTIVNOSTI

PREDSTAVITEV KAJ V KANALIZACIJO NE SODI

Kraj: LED-zasloni Marpromovih mestnih avtobusov, ki so v upravljanju družbe Media Bus

Čas/obdobje: 18.–24. 3. 2019

Organizator: Nigrad, d. d.

Kontaktna oseba: Dejan Pukšič (dejan.puksic@nigrad.si, 02 45 00 359)

Namenjeno: potnikom v javnem potniškem prometu (Marprom)

Kratka predstavitev: V tedenski ozaveščevalni kampanji, ki bo na LED-zaslonih 35 Marpromovih mestnih avtobusov trajala od 18. do 24. marca, bomo z grafičnim gradivom, in sicer z nazornimi slikami, opremljenimi z ustreznimi simboli, ki opredeljujejo prepovedano ravnanje, potnike opozarjali na predmete, ki ne spadajo v straniščno školjko oz. kanalizacijo, pa se v njej prepogosto pojavljajo in povzročajo nemalo težav. Osnovno sporočilo kampanje je, da WC-školjka ni koš za smeti.

ANALIZA VZORCEV VODE IZ LASTNIH VODNIH VIROV

Kraj: Na lokacijah Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano (NLZOH): **Maribor, Murska Sobota, Ravne na Koroškem, Ljubljana, Novo mesto, Nova Gorica, Kranj, Koper, Celje**

Čas: od 18. 03. 2019 do 22. 03. 2019

Organizator: NLZOH, Prvomajska 1, Maribor

Kontaktna oseba: Nataša SOVIČ, natasa.sovic@nlzoh.si, 02/45 00 212

Namenjeno: Uporabnikom lastnih zajetij pitne vode

V NLZOH ob svetovnem dnevu vode v tednu med 18. in 22. marcem 2019 fizičnim osebam z lastnim zajetjem pitne vode in njegovim uporabnikom nudimo cenejše preizkušanje vode.

Akcijska cena 24,40 EUR velja v tednu med 18. in 22. marcem 2019.

Uporabniki lastnih zajetij pitne vode, ki bodo prinesli vzorec pitne vode v analizo, bodo prejeli tudi zloženko z nekaj osnovnimi informacijami o vzdrževanju in varnosti svojega zajetja.

Vzorke bo mogoče oddati na lokacijah NLZOH, in sicer:

- Maribor, Prvomajska 1, med 8. in 13. uro,
- Murska Sobota, Ul. arhitekta Novaka 2b, med 7. in 12. uro,
- Ravne na Koroškem, Ob Suhi 5b, med 7. in 11. uro,
- Ljubljana, Grablovičeva 44, med 8. in 13. uro,
- Novo mesto, Mej vrti 5, med 8. in 13. uro,
- Nova Gorica, Vipavska cesta 13, med 8. in 13. uro,
- Kranj, Gosposvetska ulica 12, med 8. in 13. uro,
- Koper, Verdijeva 11, med 8. in 13. uro,
- Celje, Gregorčičeva 5a, med 8.00 in 13.00 uro.

Vzorec (vsaj 250 ml) je treba dostaviti v sterilni embalaži, ki jo predhodno brezplačno prevzamete na zgoraj navedenih naslovih, mogoč pa je tudi nakup v lekarnah.

Več informacij lahko dobite na spletni strani www.nlzoh.si in na telefonskih številkah: 02/45 00 110 in 02/45 00 212.

IZVEDBA ANALIZE NARAVNIH VIROV

Kraj: Maribor

Čas: februar 2019

Organizator: NLZOH

Kontaktna oseba: Nataša SOVIČ, natasa.sovic@nlzoh.si, 02/45 00 212

Kje in kdaj bodo rezultati objavljeni: marec 2019, na spletni strani www.nlzoh.si in www.maribor.si/okolje

OGLED NLZOH

Kraj: Prvomajska 1, Maribor

Čas: 01.03.2019, 22.03.2019

Organizator: NLZOH

Kontaktna oseba: Nataša SOVIČ, natasa.sovic@nlzoh.si, 02/45 00 212

Namenjeno: Biotehnični šoli, predstavnikom Mestne občine Maribor, javnim komunalnim podjetjem